

19.1.2021

26.1.2021

Myndigheternas arbetsmöte

Objekt Generalplan för Koverhar och Lappvik område

Tid Ons 13.1.2021 kl. 9-11

Plats Teams-möte

Närvarande	Jukka Takala	Hangö stad, teknisk direktör
	Kukka-Maaria Luukkonen	Hangö stad, stadsgeodet
	Ville Wahteristo	Hangö stad, miljöskydd
	Sanna Varjus	Hangö Vatten
	Inka Ruotsalainen	Hangö Vatten
	Anders Welander	Hangö stad, byggnadstillsynen
	Reetta Suni	NTM-centralen i Nyland, områdesanvändning, kommunansvarig
	Brita Dahlqvist-Solin	NTM-centralen i Nyland, områdesanvändning
	Kirsi Hellas	NTM-centralen i Nyland, naturskydd
	Hannu Palmén	NTM-centralen i Nyland, trafik
	Henrik Wager	NTM-centralen i Nyland, byggnadsskydd
	Olli Jaakonaho	NTM-centralen i Nyland, översvämningsrisker, dagvatten
	Heini Loikkanen	NTM-centralen i Nyland, grundvatten
	Mari Ahonen	NTM-centralen i Nyland, trafik
	Heli Vauhkonen	Nylands förbund, landskapsarkitekt
	Pasi Kouhia	Nylands förbund, trafik
	Tellervo Saukoniemi	Västra Nylands museum, byggd kulturmiljö och landskap
	Niko Anttiroiko	Västra Nylands museum, arkeologi
	Antti Erämo	Försvarsmakten
	Ingegerd Grün-Maja	Sydspetsens miljöhälsa
	Anders Ahlvik	Hangö Hamn Ab
	Björn Peltonen	Hangö hamn Ab
	Johanna Närhi	A-Insinööri Civil Oy
	Jaana Virtanen	A-Insinööri Civil Oy
	Piritta Laitakari	A-Insinööri Civil Oy
	Henri Hunnako	A-Insinööri Civil Oy

1 Mötet öppnas och konstitueras

Kukka-Maaria Luukkonen öppnade mötet och fungerade som ordförande. Promemorian skrivs av A-Insinööri. De närvarande konstaterades.

2 Responsen på utkastet till generalplanen och utarbetade/godkända bemötanden

Johanna Närhi presenterade responsen från utkastskedet och ändringar som gjorts i planen utifrån den. Presentationen finns som bilaga till promemorian.

Luukkonen påpekade att SSAB som funnits i det ena TY-2-området inte längre är verksamhet. Dessutom har detaljplanen för Lappvik strandområde ännu inte trätt i kraft. Utarbetandet av den har avbrutits och den väntar på att generalplanen ska framskrida.

Heli Vauhkonen från **Nylands förbund** påpekade att den nya etappplansplanen ännu inte har trätt i kraft. Landskapsstyrelsen har 7.12.2020 beslutat att etappplansplanen ska träda i kraft trots besvärerna. Detta ska kungöras i alla kommuner i området. I Hangö går kungörelsetiden ut i slutet av januari. Det är möjligt och till och med sannolikt att planen ges verkställighetsförbud vid Helsingfors förvaltningsdomstol. I den nya etappplansplanen anvisas en objektsbeteckning för produktion och logistikfunktioner till planområdet som ersätter den gällande områdesreserveringen för ett industriområde som anvisas i etappplansplan 2 för Nyland. Den nya beteckningen ger fler möjligheter för den mer detaljerade planläggningen av området. Nylands förbund betonar dock att grundvattenskydd ska säkerställas och miljöolägenheterna minimeras vid utarbetandet av generalplanen.

Enligt Björn Peltonen från **Hangö hamn** är industriområdet på den södra sidan av Viskovägen onödigt om det inte är möjligt att anlägga en vägförbindelse till området via den värdefulla solstekta miljön (luo). Enligt Ville Wahteristo kan en vägförbindelse tillåtas genom området som anvisats med luo-beteckning, på samma sätt som i detaljplanen.

Antti Erämö från **Försvarsmakten** tog upp att Försvarsmakten fortfarande önskar att bullerområdet för Syndalens skjutbana ska anvisas i planen trots att området är ett industriområde.

Enligt Reetta Suni har man inte fått svar på alla frågor i **NTM-centralens** utlåtande från utkastskedet, och bemötandena är förhållandevis kortfattade. I bemötandet nämns till exempel att gränserna för det separata lilla TY-området ska preciseras i förslagsskedet, men avgränsningen har knappt ändrats. Luukkonen konstaterade att det borde ha stått att ändring av TY-områdets avgränsning undersöks i förslagsskedet. TY-området ägs av Fiskars och har anvisats med PTY-beteckning redan i den tidigare generalplanen.

Kirsi Hellas från **NTM-centralen** konstaterade att konsekvenserna för Naturaområdet ska bedömas i enlighet med naturvårdslagen (Natura-behovsprövning) och eventuellt ska det även göras en egentlig Naturbedömning. Området gränsar direkt till TY-1-området, vilket innebär att det kan uppstå störningar och negativa konsekvenser i området. Dessutom ska förekomsten av arten purpurknipprot kontrolleras till exempel i Hertta-databasen och vid behov genom terrängundersökningar under sommaren 2021. Vid behov måste det göras en bedömning av de kostnader som uppkommer om arten beaktas. Dessutom förde Hellas fram att de luo-områden som strukits kanske ändå borde beaktas med tanke på värden som ska skyddas enligt lagen. Enligt Luukkonen har luo-områdena strukits för att det gjorts en miljöutredning och en plan för flytt av jordskikt och "avveckling" av områdena i samband med detaljplanen för hamnen.

Enligt Hellas är den ekologiska förbindelsen över Viskovägen för smal, vilket innebär att det intelligande TY-1-området åtminstone borde innehålla grönområde. Luukkonen konstaterade att förbindelsens bredd motsvarar detaljplanen för datacentralen.

Sanna Varjus från **Hangö Vatten** tog upp skjutbanans läge och huruvida det är nödvändigt att anvisa skjutbanan i planen och etablera den, då verksamheten också kunde placeras någon annanstans. Skjutområdet ligger i ett grundvattenområde av klass I.

3 Utredningar och konsekvensbedömningar

Närhi presenterade de generellt utarbetade utredningarna i stora drag samt tabellerna över jämförelsen av vägförbindelsealternativen och konsekvensbedömningarna. Utifrån dem har det fattats beslut om en lösning för den nya vägförbindelsen som ska anvisas i planen.

Inga kommenterar framfördes om utredningarna.

4 Preliminärt planförslag

Närhi presenterade de ändringar som gjorts i planutkastet utifrån det preliminära planförslaget. Plankarta där ändringarna markerats med gula pilar finns som bilaga till promemorian.

5 Myndigheternas kommentarer

NTM-centralen i Nyland

NTM-centralen tog upp att det tillhandahållna materialet varit bristfälligt bl.a. på grund av att beskrivningen och på så sätt även konsekvensbedömningen saknats, vilket gjort att det varit svårt att ta ställning till materialet. NTM-centralen står fast vid sitt utlåtande från utkastskedet. Suni påminner emellertid om att granska planens förhållande till de riksomfattande målen för områdesanvändningen i beskrivningen, och betonar betydelsen av en bedömning av klimatkonsekvenserna. Luukkonen betonade att myndigheternas arbetsmöte ordnades uttryckligen för att få en överblick över situationen, eftersom det gått en lång tid sedan utkastet var framlagt. Avsikten var att myndigheterna skulle få kännedom om de utredningar som gjorts efter utkastskedet. Avsikten med arbetsmötet var att underlätta utlåtandeskedet i samband med planförslaget. Avsikten var inte att ersätta förslagsskedets myndighetssamråd.

NTM-centralen ansåg att det var bra att mötet ordnades och tog upp dimensioneringen för industriområdena och deras skala och funderade på den eftersträlvade exploateringsgraden. Beträffande landskapsplanen befinner man sig dessutom vid en brytningspunkt och att det är möjligt att vänta på ett mellanbeslut om verkställandet från Helsingfors förvaltningsdomstol. Åtminstone tyder Kyrksläpps anmärkning på detta. NTM-centralen tog även upp TY-2-beteckningen och att den kan orsaka problem för Visko-Teepak samt att beteckningen låter förstå att önskan är att verksamheten ska flyttas någon annanstans. Beteckningen bedöms ännu på nytt eftersom syftet inte är att flytta verksamheten.

NTM-centralen upprepade att det ska göras en bedömning av konsekvenserna för Naturaområdena. Bl.a. ska konsekvenserna för dagvattnet och övriga störningar som orsakas av TY-områdena bedömas eftersom områdena gränsar direkt till Naturaområden. Behovet av bedömningen baserar sig direkt på naturvårdslagen. Processen är tudelad och om beslutet är att göra en egentlig bedömning ska den vara helt klar innan andra beslut kan fattas. Planens konsekvensbedömning fungerar som en s.k. "tröskelbedömning av Natura".

NTM-centralen konstaterade att vägsträckningsalternativ 4 vore bäst med tanke på grundvattnet. Detta har konstaterats i utredningen men i princip kan även det valda ALT 1 genomföras. Det vore bättre att flytta den vägsträckning som valts till planen något mot vattentäktens fjärrskyddszon. Vid Isolähde vattenverk för konstgjort grundvatten eller vid vattentäkten finns inget skyddsområde, men om en sådan fanns, skulle vägalternativ ALT1d sannolikt ligga i området för närskyddszone. Av denna orsak skulle det vara bättre att flytta vägsträckningen i riktning mot den andra vattentäktens fjärrskyddszon. Det konstaterades att det ungefärliga läget för vägsträckningen enligt förplaneringen har markerats i generalplanen med streckad linje och att den egentliga sträckningen preciseras genom en vägplan. Dessutom tog NTM-centralen upp att industriområdets läge kan ha en skadlig effekt på flera olika vattentäkter (förutom Isolähde även Koverhar, i närheten finns även Lappvik, Tikka och Visko vattentäkter). Om Isolähde konstgjorda grundvattentäkt inte blir bestående kommer industriområdet att påverka grundvattenbildningen märkbart. TY-områdena är väldigt omfattande och ligger i ett känsligt grundvattenområde, vilket innebär att de har en avsevärd betydelse för grundvattenmängden. Det vore bra att verksamheten vore sådan att den inte minskar grundvattenmängden. I det här skedet finns det inga uppgifter om hurdan verksamhet som kommer att etableras i området.

NTM-centralen uppmanade till att granska konsekvensen och logiken beträffande skyddet av byggnader. Objekt nr 6, järnvägsstationen, samt objekt 19 kunde vara skyddade. Å andra sidan har det anvisats en skyddsbeteckning åtminstone för ett objekt som redan ändrats ganska mycket.

Enligt NTM-centralen har havsöversvämningsrisken beaktats på ändamålsenligt sätt som lägsta tillåtna byggnadshöjd i de allmänna bestämmelserna. Fördröjning i anslutning till extrema dagvattenflöden behövs i regel inte. Avledningen av dagvatten och översvämningsrutter kommer att beaktas noggrannare i detaljplanen. Rent takvatten ska infiltreras för att trygga grundvattenmängden. Övrigt dagvatten kan renas och ledas ut havet om dess kvalitet inte utgör något hot mot bl.a. det närliggande Natura-området. Planbestämmelserna är i skick vad gäller detta.

NTM-centralen betonade ytterligare att det finns skäl att göra bedömningen av klimatkonsekvenserna noggrant och frågade om det i det här skedet är möjligt att ge kommentarer/synpunkter om konsekvensbedömningen. I detta sammanhang konstaterade staden att det finns skäl att återkomma till frågan.

Hangö Hamn Ab

Anders Ahlvik tog upp att utvidgningen och utvecklingen av Lappvik bangård borde vara möjlig genom planbeteckningarna. Nu anvisas hela området med luo-1-beteckning. Avsikten är att förlänga tågen till upp till 700–800 meter långa tåg och därför är det nödvändigt att utveckla bangården. Enligt Hellas kräver luo-1-beteckningen i området att värdena beaktas i samband med åtgärder och planering, men de utgör inget hinder för att vidta åtgärder. Luo-1-bestämmelsen preciseras beträffande utvecklingen av vägsträckningarna och bangården.

Hangö stad

Enligt Wahteristo har responsen från utkastskedet beaktats väl och den nya vägsträckningen är bra och leder snabbt trafiken ut på riksvägen. Kompensering av kolsänkan har ännu inte beaktats. Avsikten är att skapa sådan verksamhet i området som förutsätter grundvatten av god kvalitet. I beteckningen för luo-områdena konstateras t.ex. i detaljplanen för hamnen att det är tillåtet att anlägga en körförbindelse genom luo-området. Wahteristo tog upp risken för älgolyckor i området och funderade om risken kan minskas genom generalplanen. Enligt Dahlqvist-Solin är det möjligt genom viltbroar och -underfarter. I planerna anvisas även ekologiska korridorer. Wahteristo betonade ännu betydelsen av grundvattenskydd. Det skulle vara väldigt viktigt att sådana genomförs (uppskattningsvis 1–2 olyckor per år och tunga fordon innehåller alltid en betydande mängd bränsle). Ahonen tog upp att viltstängsel inte gör någon nytta på sådana har vägavsnitt där det finns många anslutningar.

Sanna Varjus upprepade sin fråga om det är nödvändigt att skjutbanan anvisas på sin nuvarande plats nära vattentäkterna. Hon framförde även att det inte är nödvändigt att anvisa vattentäkterna som ET-områden då M-1-bestämmelsen tillåter att de genomförs.

Jukka Takala: Solstekta miljöer kan vid behov flyttas till slutningarna vid avstjälningsplatsen. Han tog upp möjligheten att genomföra underjordiska utrymmen. Enligt Dahlqvist-Solin är det möjligt endera i denna generalplan eller en separat underjordisk generalplan. Men eftersom vi befinner oss i ett värdefullt grundvattenområde och ett Naturaområde; det finns mycket att utreda och planera beträffande denna fråga.

6 Överenskommelse om fortsatta åtgärder

Promemorian skickas ut för kommentarer inom en vecka. Staden lägger fram ärendet inför nämnden 28.1, åtminstone för kännedom. Luukkonen önskade få kommentarer om promemorian innan dess. Åtminstone konsekvensbedömningen och en del bestämmelser kommer att preciseras. Materialet skickas ut till myndigheterna för kommentarer i samband med att förslaget läggs fram.

Wahteristo tog ännu upp gastankningsstationen.

7 Övriga ärenden

Inga övriga ärenden.

8 Mötet avslutas

Luukkonen avslutade mötet kl. 11.00.

In fidem,

A-Insinööri Civil Oy

Johanna Närhi

BILAGOR

Bilaga 1 Presentation från myndigheternas arbetsmöte, A-Insinööri

Bilaga 2 Preliminär planförslagskarta, A-Insinööri